

ממוטי גולני

התיעצות בבית ראש הממשלה

DOC 03529

27.3.1953

נוכחו: ראש הממשלה - מר ד. בן-גוריון, שר החוץ - מר מ. שרת,
הרמטכ"ל מ. מקלף ומר מ. קומי.

שר החוץ מ. שרת: בעניני תעלת סואץ וההגנה האיזורית ברצוני לנסח

מסקנות אחדות ונראה אם אנו בדעה אחת. ישנם פה

שלוש נושאים הקטורים זה בזה:

1. מה אנו עושים בענין תעלת סואץ, האם אנו

פונים בענין זה ומגישים הצעות, מה אנו דורשים לרגל מה שעומד להתחולל

עם פנוי התעלה?

2. מה הקו שלנו עכשיו לגבי ענין השלום, האם אנו

עושים עכשיו התקפת שלום על הערבים, האם אנו מגרים את האמריקנים לעשות

התקפת שלום ושיציגו זאת כתנאי?

3. מה הקו שלנו לגבי ההגנה האיזורית. באם אנו

גורסים כמקודם כי אין הגנה איזורית בלי שלום, נאם יש שלום אנו מצטרפים

להגנה האיזורית?

בנוגע לשלום, האם אנו דורשים מהאמריקנים והאנגלים

ששלום יהיה תנאי לשינוי בתעלה וההגנה האיזורית? אביע בזה מחשבות

אחדות:

(א) כל לחץ צמוד שלנו על הערבים בענין השלום מגדיל

את המקצנות שלהם ומביא לידי התעקשות מצדם.

(ב) כל לחץ אמריקני עליהם בענין זה, גם הוא

עלול להביא לידי אותה התוצאה. זה אמנם לא מוכרח להיות, כי זה תלוי

מה מקבלים מהאמריקנים, עאבל עלול להביא לידי אותה התוצאה.

(ג) במידה שאנו מסכנעים את האמריקנים שענין

ההגנה האיזורית מחייב שלום בתוך האיזור ובלי זה לא תתכן הגנה איזורית.

ובמידה שענין ההגנה האיזורית הוא חיוני להם והוכחנו להם כי זה מחייב

שלום, הלחץ האמריקני יהיה מופעל לא רק על הערבים אלא גם עלינו. אני

לא רוצה לאמר שיהיה אך ורק עלינו, אבל לבצורה ערבים יהיה לחץ לגבי עצם נכונותם להכנס למו"מ, עלינו הלחץ יהיה לגבי תנאי השלום. האמריקנים מסוגלים לאמר, אם משיגים נכונות מצד הערבים להכנס למו"מ, לבוא אלינו ולאמר לנו פ"ע עלינו לתת להם איזה קלף לשלום. בשיחה עם בירות הוא אמר: אתם כודאי חושבים בלילות מה המחיר אתם מוכנים לשלם בעד זה. לא קראתי בעיון את השיחה עם המשלחת הציונית אבל גם שם היה רמז בזה מצד אייזנהואר.

בדרך כלל אני אינני בעד הרתעות בזה, כי זה יכול להיות הירתעות משלום. כאשר פעם נגש בענין השלום שמוד במצבים קשים, צריך להיות מוכן לעמוד במצבים קשים. אך לנקוט אמצעים שמכניסים אותך למצב קשה מזה אני מסתייג.

מכאן מתבקשת מסקנה אין זה מענייננו להחיש את ארגון ההגנה האיזורי, להחיש את הארגון הכולל. אם יש יבוא - יבוא, נצטרך להשיג מזה מה שבכונן להשיג. אני מסופק אם זה מענייננו להחיש את ארגון ההגנה. קודם כל זה יכול להיות לחץ בענין השלום, שנית פרוש הדבר נשק לערבים ושלישית בכל ארגון הגנה איזורי מצרים תפוש מקום ראשון ואנו לא מעוניינים לתת בכורה זו למצרים.

מה עלינו כן לעשות? אני סבור שנקודת המוצא שלנו צריכה להיות ענין התעלה. בנוגע לתעלה כל יום מביא ידיעות חדשות. אני מדבר על התעלה והמסים, על המכלול הזה כולו. יש שאלה של התעלה בתור מעבר הים ויש שאלה של התעלה בתור בסיס. בדרך כלל לגמרי לא ברור אם יתחיל מו"מ שהוא יגיע להסכם, זה מדרדר מיום ליום, אבל זאת עובדה מדינית שמדובר על מו"מ ויש כאילו נכונות למו"מ. אנו סבור שעלינו לעשות דימרוז בדיוק מה אנו אומרים כלפי האנגלים ומה אנו אומרים כלפי המאריקנים. עלינו להגיד:

(א) יש בעיה של מעבר בתעלה;

(ב) יש בעיה של שנויים בתכניות ההגנה לרגל

פינוי התעלה. אנו צד לגבי שני הדברים האלה כאחד.

פנוי התעלה מעורר את שאלת גורל התעלה בתור מעבר. המצב הוא כזה באופן פורמלי, גם עכשיו כשיש צבא בריטי משני עברי התעלה, התעלה עצמה היא נכס הרבונות המצרית ומצרים שולטים בתעלה, השלטונות המצריים קובעים איזה אניה עוברת ואיזה לא. בודאן הם קשורים באומנות בין-לאומיות. נניח, לגבי דידנו שענו כי הם מפירים את החוק והם שענו שיש להם זכות להפר. העברנו את הענין למועצת הבטחון וזו פסקה לטובתנו. יש הבדל אם המצרים הם בעלי הבתים הפורמליים של התעלה בשעה שצבא אנגלי עומד משני צדי התעלה ובין המצב שהם לא רק בעלי-הבתים הפורמליים אלא שולטים בתעלה שלטון אבסולוטיבי. השלטון המצרי מסוגל לבריונות. נניח שרבים עם אנגליה ומחליטים לסגור את התעלה לאניות בריטיות אז הצבא מצפצץ עליהם אם הוא עומד בשני הצדדים, דבר אהלגמרי הוא אם צבא מצרי שולט שם, אז הבריטים יכולים רק לצעוק חי וקיים, כי שם יושב צבא מצרי. הענין שלנו הוא לדרוש שפנוי התעלה יהיה מותנה בביטול ההסגר לדידנו. אנו יכולים לטעון שענין הסרת ההסגר על אניות ההולכות לישראל על רקע חדש זה הדל להיות רק ענין ישראלי אלא נהפך לענין עולמי, כי פה יכולה מצרים להוכיח את היגוד פייט"שלה. צריך לאמר להם כי ענין זה של הסגר על ישראל הוא נגד החלשת מועצת הבטחון וזה מעמיד אתכם תחת השם שתתנהגו כך גם לגבי מדינות אחרות. עליכם להוכיח שאתם מוכנים לקבל דין משמעת עולמית. אני רוצה להעביר את זאת מפסים של אינטרס ישראלי לפסים של אינטרס בינלאומי, שמוכרחים להגיד לדאוג לו לרגל המוחם. זה גם ענין של הודו ושל פקיסטן. לו היו לנו קשרים אפשר היה לגייס את פקיסטן לזאת.

לגבי

זה לגבי התעלה בתור מעבר. בראי התעלה בתור

בסיס יש בעיה לאן יקחו את הצבא משם. אבל ברוחשזו לא סמטשאלה של העתקת בסיס ממקום למקום והעברת מתקנים, אלא זו מהפכה בכל מושגי היסוד של ההגנה על התעלה. אם קודם השיטה היתה להיות מוכנים להגנת התעלה על ידי זה שנמצאים במקום, עכשיו הם מוכרחים להשען על תכנון שיבוצע רק בבוא הפורענות. הבסיס הזה של התעלה הוא במקצת שריד קדומים.

זאת התחילו לבנות בתקופה קודמת כשהתעוררה לא מלאה תפקיד כמו היום. בעת
 בתקופה התעוררה אסטר בשעת הצורך להסיים דביזיות אחדות. על כל פנים
 נדמה לי אין ברירה אחרת. אם בכלל הולכים להתעלה זו נסיגה שלהם,
 היא לא נסיגה יבשתית לקר אחד מרחבי, כי אם נסיגה משיטה אחת של הגנה
 לשיטה אחרת של הגנה, משיטת הגנה אל ידי המגנות במקום לשיטת הגנה
 על ידי הכנון של פעולות שתבוצענה בשעת פורענות. לתכנון כזה אנו
 יכולים לתרום ואנו נדע עניין. אם מתערערת העמדה המערבית בתעלה
 אזי כל סכנה לתעלה היא גם סכנה לנו. אם יודעים שיש אגב בריטי
 בתעלה או ישנים אנו בטוחה ולא כן באיין אגב בריטי בתעלה. אנו נד
 מעוניין בתכניות ההגנה ואנו בעלי יכולת תרומה. אנו על ידי כך מסילת
 עוקפים בעית הבטיחים כדי שלא נצטרך מהשנה שאנו מציעים את עצמנו בתור
 בסיס. אם ישאלו אותנו על כך אנו מוכרחים לענות בסלילה. אנו יכולים
 כך להציג את השאלה שעניין הבטיח כלל לא מתעורר כי אם אחרים שעניין
 הבטיח עבר זמנו, מוכרחים לחשב על הכנון כבוא הנורענות. ואז השאלה
 היא מה אנו מציעים במקרה זה? אם אנו מציעים הידוש המזויש שהתחיל
 עם הקבוצה הבריטית או אחרים כי המזויש ההוא לא הביא לכל תוצאות
 ואנו מציעים שיהיה ברם יותר גבוהה. אז מתעוררת השאלה אם אנו מציעים
 את זאת לאנגלים להוד ולאמריקנים להוד או אנו מצדנו מציעים שיהיה
 כאלו תהייה מסותמות של אנגלים ואמריקנים ושלנו. אנו רואים את המזויש
 כבוצע לתעלה כבוצע לנו. המצדים התנגדו לזאת, אבלנו אין אותן ההסתייגויות
 שיש למצדים בלמי כביטה אמריקה לפניהם, להפך לנו דברי יותר מדיים עם
 האמריקנים מאשר עם האנגלים. מדוע אנו חושבים על מדיים עם האנגלים,
 כי הם גרמים וסבית לא נובל לסדר עניין עם האמריקנים על ידי הסדרה
 בטורה בין האמריקנים והאנגלים, אינני חושב כי זה בא בתכנון כמו
 שהציע אחד החברים שלנו שבכלל נענה רק לאמריקנים. אני סבור כי
 צריך לענות לסביחתם. מה שלא ברור לי אם עלינו לאחד אותם, אם אנו
 צריכים להציע מדיים מסותמקף אתם או מדיים נפרד.

בין כך ובין כך אנו צריכים לחזק את הדרישה

מהאמריקנים לעזרה צבאית ושל קשר אתנו בעניני הגנה. אני מדבר פה על הדרישה שאינה קשורה דוקא בפנינוי התעלה. עד עכשיו דברתי על המסקנות הנובעות מפנינוי תעלת סואץ. כעת אני אומר, לגמרי ללא קשר עם זאת צריך לבוא מלפני המשך הלחץ והתביעה כלפי האמריקנים לעזרה צבאית ושיתוף בתכנון של ההגנה.

אנו צריכים להסתמך על חשינוי במאזן הכוחות

לרעתנו שיחול עם כניסת המצרים לאיזור התעלה.

רב אלוף מ. מקלף: יש לנו חשש שתחנות הדרך של האנגלים בתעלה

שולטת על מחצית הארץ, כולל כל שדות התעופה

שלנו מחוץ לרמת גדר. פליטת פה של הנספה הבריטי אישרה זאת. בזמן המקרה במשולש הוא שאל אם סטנו מעל המשולש. אמנם שם מטוס מוסקיטו אחד אבל בגובה של 32 אלף רגל. תחנה זו תשאר בידי הצבא המצרי אם הצבא הבריטי יפנה את איזור התעלה.

ד"ר המ"ש ד. בן-גוריון: אני מודה כי לא בכל השאלות יש לי דעה ברורה.

(א) בנוגע למו"מ עם האנגלים, לא היתה כל

תועלת בשיחות עם הקבוצה האנגלית. אינני יודע אם היה נכון מצדנו להיאחז במשלחת. היתה חליפת מכתבים, נתקבלו מכתביסגם מעידן בסוף אחר. הוא פשוט רימץ.

(ב) צריך להגיד להם שמה שעושים זה מעשה

איבה נגד ישראל. הוא יונקע כי נשק לערבים זה נשק להלחם בנו, לנשק זה אין שום מטרה אחרת. נשק הוא כשביל לפגוע במישהו, והמשהו הזה הוא רק אחד, זה אנחנו, והם עושים את זאת ביודעין. שידעו שכך אנו רואים את הדבר. זה ביחס לאנגלים.

אילו היו רוצים לשלוח משלחת הייתי קודם כל

שואל מה החליטו שתעשה כאן המשלחת. למה שלחו את המשלחת הקודמת? שאלו כל מיני שאלות.

ענין התעלה הוא ענין בינלאומי. אם יוצאים משם או לא - זה עסקם. יש לנו תביעה למצרים ולאוי"ם, לכל מדינות האוי"ם שיקיימו ויבצעו את ההחלטה של מועצת הבטחון על מעבר הפשי. בענין זה אנו צריכים לפנות לכל מדינות האוי"ם, בעיקר למדינות של מועצת הבטחון ולתבוע מילוי ההחלטה הזאת, וגם לעצרת או"ם.

הדבר השני הוא ענין השלום. לא ליצור רושם באמריקה שהם יעשו אתנו חסד רב אם הם ילחצו על הערבים לעשות שלום. עלינו רק להסביר להם שמבלי שלום אין אפשרות של הגנת האיזור, זאת תהיה רק הונאה עצמית, כי הם לא יגנו על האיזור. שום צבא מצרי או עירקי לא יגן על האיזור. אני חושב כי המשלחת הציונית באמריקה עשתה לנו רעה גדולה. במקום שיפנו בדבויים הנוגעים לנו, שאמריקה יכולה לשות או לא לעשות, פנו בענין השלום. אני חושב כי זה נעשה מתוך התיעצות עם אבן. כי אייזנהאואר מבין שאם באים ציוני אמריקה זה האינטרס היהודי. שלא תהיה לאמריקנים הרגשה שהם עושים לנו חסד אם הם פונים למצרים שיעשו אתנו שלום, כי נצטרך לשלם בעד זה מחיר גדול שלא נשלם. וההסכרה צריכה להיות, אם הם חושבים על הגנת האיזור זה לא ייתכן בלי שלום, כי הערבים לא יגנו על האיזור.

זהו דבר שהיילים יבינו אותו ולא רק מאספקט צבאי. רוצים בכלל יחסים טובים עם הערבים, אנשים לא חיים תמיד כמלחמה, בינתיים יש שלום בעולם. יש באסיה ארצות שקשורות להם שאינן רצות להיות ביחסים רעים עם האמריקנים, חוששים מחדירה קומוניסטית. אבל שלא יעשו אתנו חסד, כי בינתיים יהיה הלאץ עלינו. עלינו להחדיר את ההכרה הזאת בעולם, להחדיר את זאת ששלשה דברים לא תעשה ישראל: זה ענין ירושלים, הנגב וגבולות הגליל. זאת אפשר לעשות רק בכוח. על זאת צריך יהיה גם לדבר עם דאלאס כשיהיה פה. זאת צריך להכניס לראשים פעם ושתים ושלש, ידעו שזה לא בא בחשבון, שידעו שישראל זאת ירושלים עם הגבולות האלה (מ. שרת: אני חושב כי זה ברור להם היטב). אינני בטוח שזה ברור להם מפני טעם פשוט: הם הבטיחו בשעת הכהרות שינוי במדיניות.

עד כה אינני רואה שמצאו שינוי באיזה מקום, בעיקר במקום העיקרי שלהם, בקוריאה. הכוונה לא היתה שיטוסו לקוריאה לשם טיסה. הטיסה לקוריאה פירושה לחסל את המלחמה. בענין זה לא עשה שינוי, בענינים אחרים לא עשה שינוי. השינוי היחיד שנעשה וייצשה, שישתדלו לרכוש עד כמה שאפשר את הערבים, זה אמנם נגדנוד.

הדבר השלישי שברור לי שאפשר להטביר, להוכיח ולשכנע אותם, כי אם הם מדברים על הגנת האיזור ידברו גם אתנו. יהיה מה שיהיה במזרח התיכון, יהיה איזור או לא איזור, יסתדרו עם הערבים או לא יסתדרו, יש כאן כוח שלוחט וילחם, יחשקו אותו.

שר החוץ מ. שרת: כל הדברים האלה יכולים להיות בלי פינוי התעלה.

איך אכל עלינו להתיחס לענין התעלה?

רה"מ ד. בן-גוריון: אינני רואה שאנו גורם בענין זה.

שר החוץ מ. שרת: נעשה את עצמנו לגורם על ידי פניה.

רה"מ ד. בן-גוריון: דרישת זכותנו למעבר הופשי בסואץ, כפי שהוחלט

על ידי מועצת הכסחון.

שר החוץ מ. שרת: אפשר להגיד להם: אתם מאבדים את השליטה בתעלה.

על מה אתם נשענים בתעלה במקרה של פורענות? אתם

יכולים לעשות זאת וזאת, אנו מוכנים להכנס להסדר אם תחזקו אותנו.

רה"מ ד. בן-גוריון: אפשר להגיד להם, אם הם מדברים על הגנת האיזור

מבחינה צבאית, הרי מלבד תורכיה יש כאן גם

ישראל שאפשר להשען אליה, ועליהם לחזק אותה.

שר החוץ מ. שרת: זה קטור גם עם פינוי התעלה.

רה"מ ד. בן-גוריון: ללא כל קשר עם פינוי התעלה.

שר החוץ מ. שרת: אם יפנו את התעלה יצטרכו לבדוק מחדש את

תכניותיהם ועל ידי זה שאתה נכנס לענין אתה

מהווה גורם אקטואלי.

רה"מ ד. בן-גוריון: אני מפקפק בזה, אין לנו כוח, אין לנו מעמד.

שר החוץ מ. שרת:

אתה רואה כזה נזק?

ד"ר בן-גוריון: זאת הוצאה עצמית ויכול להיות גם נזק... אבל תכנון

- כן. אט אתם מדברים על הגנת האיזור הזה בשעת

מלחמה, עליכם לפנות לישראל ולהזק אותה. קודם כל לחזק את ישראל

מבחינה צבאית. זהו התכנון שאני רואה שבאופן ממשי עלול לעזור בהגנת

האיזור הזה אם יתנו נשק לצבא הגנה לישראל, יעזור לנו בשדות תעופה,

בדרך לאילת. אן ללא קשר עם תעלת סואץ, אינני רואה בין זה לענין

הסואץ קשר, יטארו בטואץ או לא יטארו, אינני רואה את עצמנו צד בענין זה

שר החוץ מ. שרת:

יש מדיניות ויש דיפלומטיה. מדיניות זה גורמי

יטוד קבועים; דיפלומטיה זו אמנות איך להיאחז

בעילות של שעה כדי לקדם מטרות קבועות ועומדות.

ד"ר בן-גוריון: במקרה זה אני מפקפק בדיפלומטיה. לא ייחסתי

שום ערך להצעה שאו"ם תקבל החלטה על מוי"ם ישיר.

יש ערך לדיפלומטריה אם מדברים באו"ם על מצב היהודים ברוסיה, זה לא

ישנה אף במטהו את מצב היהודים שם, אך יש ערך לעצם הדיבור, זה לגבי

דעת הקהל. לגבי מוי"ם עם מדינה, אם יש תוכן פוליטי לדבר - יש לזה

ערך. אבל לעצם הדיפלומטיה, אם זה נפרד מפוליטיקה, לדעתי אין לזה

ערך ואינני רואה שיש לנו אף (ה)זה בענין הסואץ. רק בענין הגנת האיזור

אנו גורם חשוב, מפני שאם האנגלים והאמריקנים ירצו לשלוח רבע מיליון

חיילים זאת הוצאה כספית עצומה, זה שרנספורט, זה משלוח כלים, חלקי

חילוף, מזון ואפשר להגיד להם: חזקו אותנו ויש לכם רבע מיליון חיילים

כאן, זאת עובדה פוליטית, יכולים לחזק אותם וזה יכול להוות כוח

צבאי גדול, שלא יכריע את האויב, אבל גורם חשוב.

שר החוץ מ. שרת:

מאזן הכוחות ישתנה לרעתנו אם במקום אנגלה

בתעלה תהיה מצרים בתעלה.

ד"ר בן-גוריון: אינני רואה איך לשנות זאת.

שר החוץ מ. שרת:

אנו יכולים להשתמש בטענה זו ועל ידי זה

לחזק את תביעתנו.

דח"מ ד. בן-גוריון: הדבר הראשון צריך להגיד לאנגלים - אינני יודע

אם זה יפיע על אידן, דליויס אמר דבר נכון

שהוא סבור שצ'רצ'יל איננו בעל הבית פה, כי בענין זה פועלים נגדו.

אך אידן מבין מה פירוש הדבר של משלוח נשק לערבים, הוא יודע כי

זה נשק להלחם בנו והוא מבין את זאת יפה. דק בענין זה עלינו להגיד,

אך לא בקשר לזאת אם האנגלים יוצאים או לא יוצאים מאיזור התעלה.

האנגלים מוטרים נשק למצרים כמו שמטרו ערב הכרזת המדינה. אידן

לא ישלח אותם להלחם בנו, אבל שולחים להסנסק. זאת צריך להסביר

ולרכוש לזאת דעת הקהל, אך אין לזה שום קשר עם הסואץ. אינני רואה

שיש לנו עמוק בסואץ, הייתי רוצה שיהיה כך, אבל זה לא כך. יש החלטה

מועצת הבטחון על מעבר הפסי בסואץ והאומות שהחליטו על כך צריכים

לעמוד על כך שהחלטתן תבוצע. לזאת יש לנו אחיזה. אני רואה את עצמנו

מחוץ לענין הסואץ.

אנו שוענים בפומבי ששלום הוא הכרחי.

מ. קומ"י:

חשוב בשביל שלום העולם.

דח"מ צ. בן-גוריון:

בנוגע לתעלה אנו רוצים להכניס עכשיו את ביטול

מ. קומ"י:

ההסגר. הדרישה האמיתית שלנו שהם צריכים להביא

אותנו בחשבון בסידורים חדשים, פירוש הדבר שאנו מוותרים על הקריאה

לשלום.

יכולים להסביר, שאם ישיגו את ביטול ההסגר

שר החוץ מ. שרת:

זה קידום השלום.

שתי שאלות: (א) נביח ששלום ביננו לכין הערבים

ועומדת בעית ארגון השלום למזרח התיכון, האם תחייב אז כניסת ישראל

לארגון ההגנה? (ב) נביח שיש ארגון ההגנה במזרח התיכון בו מסתתפות,

מחוץ לאמריקה ואנגליה גם מדינות מהאיזור, אז צריך להבין שמצרים

יהיה מקום יותר מרכזי, האם תהיה בעד זה שישראל תכנס לארגון כזה?

רהמ"מ ד. בן-גוריון: אינני רואה לא שלילה דוגמטית ולא חיוב דוגמטי.

שר החוץ מ. שרת: לנו מוטב ארגון כנפרד.

רהמ"מ ד. בן-גוריון: אין לשלול זאת לטפרע, תלוי באיזו מידה השלום

מכטיח את משחוננו. לא לשלול בשום תנאי את

השתתפותנו.

שר החוץ מ. שרת: אבן דבק ברעיון אחד שאי-אפשר להוציא מלכו,

לדעתו אנו לא צריכים להסתפק רק בהכרזה שאנו

בעד שלום כי אם אנו צריכים להגיש לאמריקנים תכנית של שלום עם

מצרים, סדר יום לפו"ם וזה גם ישכנע אותם ברצינות כוונותינו ויתן

להם אחיזה במה לפנות למצרים. יש לי פקפוקים בנוגע לזה. ראשית כל

תכנית יותר מפורטת מיד נהפכת למינימום שלנו ואז תתחיל סחיטה לקבל

מאתנו דיתורים נוספים. לעומת זאת תכנית כשלעצמה אינני סבור שתביא

שלום, לא תיצור צורך לשלום. יוצא שלא היה שלום ובינתיים גלינו את

הקלפים שלנו. אם יש לנו מה לתת - מוטב את הקלפים שלנו לזרוק

בזמן המו"ם.

רהמ"מ ד. בן-גוריון: אני מאד מכבד את אבן, אך אני לא מבין אותו

בענין זה. אני קורא בענין רב את השלגרמות

שלו בענין זה. יש לי רושם שאיננו חי את מציאותנו, את מציאות

המזרח התיכון, יש לו איזה צורך נפשי רוסינגטוני, אבל הצורך הזה

לא מספיק. אני מתקשה בהבנתו, הוא נדבק ברעיון זה.

בתמרון שלנו על שלום צריך לדבר על צורך

השלום בעולם, כי זו אמת. בכל מקום שיש פירצה - יש סכנה של הסתבכות

וזה מקטין את השלום בעולם. השלום בעולם מתגבר כשמסלקים הסכסוכים

מה ושם. אנו לא צריכים לשלם בעד זה, זה ענין עולמי. פה שלום

נחוץ לערבים כמו שנחוץ לנו. מה שאנו יכולים לתרום למען השלום זה

השלום בעצמו. המחיר של השלום הוא השלום וזה נחוץ לעולם

לחיזוק השלום בעולם.

שר החוץ מ. שרת: עצם העניין של פינוי תעלת סואץ זה מטנה מתמכני

בהסכמה המודרנית של המזרח התיכון שלא ייתכן שהמדינות הישראלית תפסח על זאת. זה מאחורי כוונתה, זה מטנה את מאזן הנוהות בגדה, מסכן עוד יותר את ענין המעבר בתעלה, זה יוצר זיקת מרהיקה לכת של אמריקה ואנגליה למצרכים ועל ידי כך למדינות ערב. אנו יכולים קודם כל להביא לידי כך שנדע מה שנעשה בדיוק, אנו יכולים קודם כל להביא לידי כך בעזרת דעת הקהל, שענין הסרת הבלוקדה תופיע במו"מ.

רה"מ ד. בן-גוריון: נשאר רק דבר אחד - זכותנו במעבר.

שר החוץ מ. שרת: אפשר לחזק זאת, מלבד פניה כללית ל יכולה להיות

פניה מסויימת לאמריקה ואנגליה.

רה"מ ד. בן-גוריון: הם צריכים לתקן פגם שעשו פעם. אמנם עשו משגה

אחר, נתנו לארץ הזאת את הר סיני ואילו ידעתי

שיש שאנש איזה שהוא שיתקנו זאת - הייתי מדבר על כך. אם יחליטו

לעזוב את התעלה הם צריכים לשלם לנו פינוי בעד זה? מגיע לנו המעבר -

ועל זאת צריך לעמוד. איבני רואה בקודה של היאחזות מצדנו, כל מה

שקורה בעולם אנו יכולים להיאחז בו לשובתנו ?

עלנו לתבוע: א) המעבר; ב) הגנת האיזור.

זה לא קשור עם פינוי הסואץ.

הרמטכ"ל מ. פקלף: בתכנית ההגנה של האיזור היה מקום לזה. אני

מטכ"ם שכל המשלחת לא תרמה כלום. אם הם

מתכוונים לעזוב איזור התעלה ורוצים מחנות פה ושם, זה אולי יכול

לשמש נקודת אחיזה.

שר החוץ מ. שרת: אני גומר, פינוי התעלה - אם יבוא, מוכרח לחולל

שנויים יסודיים בתכנון שלהם. בתכנון הזה אנו

יכולים להיות צד, אנו יכולים לתרום ואנו גם מעוניינים בזה ואנו צריכים

להיות בתוך הענין ולהגיד להם כאשר הם מנהלים מו"מ עם מצרים הם צריכים

לנהל מו"מ גם אתנו.

רחמי"מ ד. בן-גוריון: אני מתייחס בחשדנות לממשלה הזאת של אידן.

שר החוץ מ. שרת: כשאתה מבקש שיהיה מגע אתנו אינך מקבל על ידי

כך כל מה שיאמרו ואתה יכול להשאר בחשדנותך.

רחמי"מ ד. בן-גוריון: אני יודע שפה יש משהו לא פחות מאשר יש במצברים

מבחינת מבאית. מבחינה לאצבאית, מבחינת

האוכלוסיה, מבחינת השטח, מבחינת הטק⁰ - הם יותר מאתנו. אבל מבחינת

כוח צבאי אנו יותר מהם. מוכרחים להיות באנגליה אנשים שמתחשבים בזאת.

כשרוצים לדבר אתנו צריך להיות קודם כל אימון לבריו. אם ירצה

לשלוח משלחת שבדע למפויצ אם כדאי לדבר אתה.

כמה צבא בריטי יש בתעלה?

בתעלה יש 80.000 איש.

חרמטכ"ל מ. מקלף:

ברור לי כי אנו מוכרחים לעשות בניה עכשיו

שר החוץ מ. שרת:

לרגל פינוי התעלה. אתה מספק בזה. יש פה

ברי ושמא. זה בשום פנים ואופן לא יכול להזיק.

רחמי"מ ד. בן-גוריון: זה יכול גם להזיק. כאילו זה שמר עלינו

ואכשיו אין מה שישמור ואז יגידו לנו מה

אנו נותנים להם תמורת זאת. הוא יכול לדרוש ממנו משהו.

אפשר לבסט בענין זה את דבר המעבר כדבר יותר

שר החוץ מ. שרת:

רציני שיש לו אספקט בינלאומי יותר רחב.